Skundas Nr. IBPS-V-1522089-26
Tyrimo medžiaga Nr. M-7-01-00033-26
Procesinio sprendimo kategorijos: 2.2.1.4.2; 2.14.4

VILNIAUS APYGARDOS TEISMAS

NUTARTIS
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2026 m. birželio 30 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėja Jurgita Kolyčienė, teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo pareiškėjo Aurimo Drižiaus skundą dėl Vilniaus miesto apylinkės teismo 2026 m. gegužės 28 d. nutarties, kuria netenkintas pareiškėjo Aurimo Drižiaus 2026 m. gegužės 13 d. skundas dėl Vilniaus apygardos prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus prokurorės Viktorijos Baradinskaitės 2026 m. gegužės 11 d. nutarimo atmesti skundą dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos Tyrimų koordinavimo valdybos Pranešimų nagrinėjimo skyriaus vyresniosios specialistės Gretos Beržanskės 2026 m. balandžio 22 d. nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą medžiagoje Nr. M-7-01-00033-26, panaikinimo.

Teismas

n u s t a t ė:

I. Priimtų sprendimų esmė

1. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyboje (toliau – STT) 2026 m. balandžio 13 d. buvo gautas pareiškėjo A. Drižiaus pareiškimas. Minėtame pareiškime pažymėta, kad 2026 m. kovo 6 d. Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros raštu buvo atsakyta į tris jo atskirus pareiškimus, pateiktus 2026 m. vasario 6 d., 2026 m. vasario 16 d. ir 2026 m. vasario 27 d. Šie trys pareiškimai buvo susiję su skirtingais asmenimis, grindžiami skirtingomis faktinėmis aplinkybėmis ir kėlė skirtingus teisinius klausimus, tačiau visi jie buvo įvertinti kaip kartotiniai ir palikti nenagrinėti. Dėl nė vieno iš trijų pareiškimų nebuvo priimtas procesinis sprendimas, o į juos atsakyta vienu informacinio pobūdžio raštu. 2026 m. kovo 20 d. ir 2026 m. balandžio 9 d. teismų nutartimis atsisakyta skundus nagrinėti. Todėl pareiškime prašoma pradėti ikiteisminį tyrimą, nustatyti atsakingus asmenis ir priimti procesinį sprendimą Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) nustatyta tvarka.
2. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos Tyrimų koordinavimo valdybos Pranešimų nagrinėjimo skyriaus vyresnioji specialistė G. Beržanskė 2026 m. balandžio 22 d., vadovaudamasi BPK 3 straipsnio 1 dalies 1 punktu, priėmė nutarimą atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą, motyvuodama tuo, kad nepadarytos nusikalstamos veikos, numatytos BK 228 straipsnio 1 dalyje,

229 straipsnyje, 300 straipsnio 1 dalyje. Dėl šio priimto nutarimo pareiškėjas pateikė skundą prokuratūrai.

3. Vilniaus apygardos prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus prokurorės V. Baradinskaitės 2026 m. gegužės 11 d. nutarimu pareiškėjo skundas atmestas ir vyresniosios specialistės G. Beržanskės 2026 m. balandžio 22 d. nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą Nr. M-7-01-00033-26 paliktas galioti. Dėl prokurorės 2026 m. gegužės 11 d. nutarimo pareiškėjas taip pat pateikė skundą ikiteisminio tyrimo teisėjui.

4. Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjas 2026 m. gegužės 28 d. nutartimi pareiškėjo skundą atmetė. Teismas sprendė, kad vyresnioji specialistė išsamiai išanalizavo A. Drižiaus pareiškime dėl galimai padarytų nusikalstamų veikų nurodytus argumentus ir pagrįstai atsisakė pradėti ikiteisminį tyrimą, o prokurorė teisingai konstatavo, kad skundžiamas vyresniosios specialistės nutarimas yra motyvuotas ir teisėtas, todėl nenaikintinas. Tiek vyresniosios specialistės nutarime, tiek prokurorės nutarime, išdėstyti motyvai, kodėl buvo atsisakyta pradėti baudžiamąjį procesą, jų argumentacija, ikiteisminio tyrimo teisėjo vertinimu, yra išsami, aiški ir logiška. Vertinti pareiškėjo argumentus ir nurodytas aplinkybes kitaip, nei juos įvertino prokurorė ir vyresnioji specialistė, nėra pagrindo, o vien tai, kad pareiškėjas nesutinka su minėtų nutarimų argumentais ir vis tiek mano, kad buvo padarytos nusikalstamos veikos, nereiškia, kad priimti procesiniai sprendimai yra neteisingi ar nepagrįsti.

II. Skundo argumentai ir prašymai

5. Skundu pareiškėjas A. Drižius prašo panaikinti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2026 m. gegužės 28 d. nutartį, Vilniaus apygardos prokuratūros 2026 m. gegužės 11 d. nutarimą ir STT 2026 m. balandžio 22 d. nutarimą bei perduoti klausimą nagrinėti iš naujo. Taip pat prašoma spręsti Vilniaus apygardos teismo nušalinimo klausimą ir perduoti bylą kitam apygardos teismui, kadangi šioje byloje keliamos aplinkybės tiesiogiai susijusios su Vilniaus apygardos teismo teisėjų Eglės Gruodienės, Ugnės Gailiūnienės ir Ievos Gavelytės-Kalytienės priimtomis nutartimis. Vilniaus apygardos teismo teisėjams tektų vertinti savo kolegų priimtų sprendimų teisėtumą ir pagrįstumą, todėl egzistuoja objektyvios aplinkybės, galinčios kelti pagrįstų abejonių dėl teismo nešališkumo.

5.1. Pareiškėjas nurodo, kad skundžiama nutartis grindžiama prieštaringomis išvadomis. Pažymėta, kad skundžiamoje nutartyje konstatuota, jog 2026 m. vasario 6 d. pareiškimas, 2026 m. vasario 16 d. skundas ir 2026 m. vasario 27 d. pareiškimas buvo susiję su skirtingais asmenimis, grindžiami skirtingomis faktinėmis aplinkybėmis ir kėlė skirtingus teisinius klausimus. Nepaisant šių aplinkybių, teisėjas padarė priešingą išvadą, kad šie pareiškimai pagrįstai buvo pripažinti kartotiniais. Nutartyje nėra paaiškinta: kokie konkretūs ankstesni pareiškimai buvo laikomi tapačiais; kokie konkretūs klausimai jau buvo išnagrinėti; kokie konkretūs procesiniai sprendimai buvo priimti dėl kiekvieno pareiškimo; kodėl pareiškimai dėl skirtingų asmenų ir skirtingų aplinkybių laikomi kartotiniais. Todėl išvada apie tariamą kartotinumą yra deklaratyvi, nepagrįsta ir prieštarauja paties teismo nustatytoms faktinėms aplinkybėms.

5.2. Teigiama, kad dėl teisėjos U. Gailiūnienės nutarties nebuvo priimtas joks ankstesnis procesinis sprendimas. Vienas iš A. Drižiaus pareiškimų buvo susijęs su Vilniaus apygardos teismo teisėjos U. Gailiūnienės 2026 m. vasario 13 d. nutartimi byloje Nr. 1S-47-1053-2026. Šiame pareiškime buvo nurodyta, kad teisėja atsisakė taikyti BPK 166, 168 ir 173 straipsnių reikalavimus ir pripažino Generalinės prokuratūros informacinį raštą nepatenkančiu į teisminės kontrolės sritį. Iki A. Drižiaus kreipimosi nebuvo priimtas nė vienas procesinis sprendimas, kuriame būtų iš esmės vertinamos šios aplinkybės. Teismas nenurodė nė vieno ankstesnio sprendimo, kuriame būtų buvę

nagrinėjami argumentai dėl šios konkrečios nutarties. Todėl pareiškimas dėl teisėjos U. Gailiūnienės negalėjo būti laikomas kartotiniu.

5.3. Dėl teisėjos Jurgitos Šėlienės nutarties nebuvo priimtas joks ankstesnis procesinis sprendimas. Kitas pareiškimas buvo susijęs su Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjos J. Šėlienės 2026 m. vasario 26 d. nutartimi. Šiame pareiškime buvo keliamas klausimas dėl prokuratūros pareigos priimti procesinį sprendimą pagal BPK 166-168 straipsnius ir dėl teisėjos išvados, kad ikiteisminio tyrimo teisėjas neturi kompetencijos vertinti tokio pobūdžio situacijos. Iki A. Drižiaus kreipimosi nebuvo priimtas nė vienas procesinis sprendimas, kuriame būtų buvusios vertinamos būtent šios aplinkybės. Teismas nenurodė nė vieno ankstesnio sprendimo, kuriame būtų nagrinėta teisėjos J. Šėlienės 2026 m. vasario 26 d. nutartis. Todėl pareiškimas dėl minėtos teisėjos taip pat negalėjo būti laikomas kartotiniu.

5.4. Nurodoma, kad apylinkės teismas neatsakė į esminį skundo argumentą. A. Drižiaus skunde buvo nurodyta, kad vietoje BPK numatyto procesinio sprendimo buvo pateikiami administracinio pobūdžio informaciniai raštai, tokiu būdu buvo eliminuota teisė apskųsti atsisakymą pradėti ikiteisminį tyrimą; buvo sudaryta situacija, kai prokuratūros neveikimas faktiškai pašalinamas iš teisminės kontrolės. Teismas iš esmės nevertino šių argumentų ir neatsakė, kaip tokiu atveju asmuo gali realizuoti BPK garantuojamą teisę į teisminę kontrolę. Nutartis neatitinka motyvuoto teismo sprendimo reikalavimų. Teismas nepaaiškino, kodėl pareiškimai dėl teisėjų U. Gailiūnienės, J. Šėlienės laikytini kartotiniais; kokie konkretūs ankstesni sprendimai buvo priimti dėl šių pareiškimų; kokios konkrečios aplinkybės jau buvo išnagrinėtos. Todėl skundžiama nutartis neatitinka teismo sprendimams keliamų motyvavimo reikalavimų.

III. Aukštesniojo teismo argumentai ir išvados

Skundas atmetamas.

6. Apygardos teismas, susipažinęs su pareiškėjo skunde nurodytais argumentais ir skundžiama nutartimi, Integruoto baudžiamojo proceso sistemoje (toliau – IBPS) esančiais duomenimis, įvertinęs skundžiamą nutartį bei prokurorės nutarimu ir vyresniosios specialistės padarytas išvadas, konstatuoja, kad buvo pagrįstai ir teisėtai atsisakyta pradėti ikiteisminį tyrimą dėl pareiškime nurodytų aplinkybių. Tiek skundžiamoje Vilniaus miesto apylinkės teismo 2026 m. gegužės 28 d. nutartyje, tiek prokurorės ir vyresniosios specialistės nutarimuose buvo aptarti tyrimo medžiagoje esantys duomenys bei nurodyti motyvai, pagrindžiantys atsisakymą pradėti ikiteisminį tyrimą. Apygardos teismas skundžiamoje nutartyje pateiktiems motyvams neprieštarauja ir su jais sutinka, todėl jos naikinti ar keisti nėra teisinio pagrindo. Atsižvelgdamas į pareiškėjo keliamą klausimą dėl nusišalinimo, skundą nagrinėjantis teismas nurodo, kad nagrinėjamu atveju tam nėra pagrindo (BPK 58 straipsnis).

7. Nagrinėjamu atveju skunde pareiškėjas pirmiausia prašo, kad visas Vilniaus apygardos teismas nusišalintų nuo jo skundo nagrinėjimo, nes šioje byloje keliamos aplinkybės tiesiogiai susijusios su Vilniaus apygardos teismo teisėjų Eglės Gruodienės, Ugnės Gailiūnienės ir Ievos Gavelytės-Kalytienės priimtomis nutartimis. Vilniaus apygardos teismo teisėjams tektų vertinti savo kolegų priimtų sprendimų teisėtumą ir pagrįstumą, todėl egzistuoja objektyvios aplinkybės, galinčios kelti pagrįstų abejonių dėl teismo nešališkumo. Aukštesnysis teismas, įvertinęs šį pareiškėjo prašymą, pažymi, kad BPK 57 straipsnyje yra įtvirtinta nušalinimo teisė. Minėto straipsnio 1 dalyje numatyta, jog nušalinimą gali pareikšti įtariamasis, kaltinamasis, nuteistasis, išteisintasis, gynėjas, prokuroras, taip pat nukentėjusysis, civilinis ieškovas, civilinis atsakovas arba jų atstovai. Atsižvelgdamas į nurodytą, aukštesnysis teismas konstatuoja, jog šiuo atveju nėra pagrindo pripažinti A. Drižiaus prašymo pagrįstu, kadangi pareiškėjas pagal įtvirtintą teisinį reglamentavimą neturi specialaus proceso dalyvio statuso, kuriam suteikta teisė reikšti nušalinimą.

8. Pastebėtina, jog BPK 2 straipsnis įpareigoja prokurorą bei ikiteisminio tyrimo pareigūnus reaguoti į kiekvieną informaciją apie galimai padarytą nusikalstamą veiką ir atlikti visus reikalingus proceso veiksmus bei priimti visus reikalingus sprendimus, kad nusikalstama veika būtų atskleista. Kita vertus, ikiteisminis tyrimas turi būti pradėtas remiantis ne subjektyviu situacijos įvertinimu, o tik esant objektyvioms aplinkybėms, atskleidžiančioms, kad buvo įvykdyta nusikalstama veika. Nagrinėjamu aspektu pabrėžtina tai, jog sprendžiant ikiteisminio tyrimo pradėjimo klausimą preliminarus duomenų atitikimas baudžiamajame įstatyme išdėstytų nusikalstamų veikų dispozicijoms yra būtinas, kadangi baudžiamasis procesas yra išimtinio pobūdžio priemonė ir gali būti pradedamas tik esant objektyviam, rimtam pagrindui bei nusikalstamos veikos sudėčiai.

9. Nagrinėjamu atveju A. Drižiaus pareiškimu buvo prašoma pradėti ikiteisminį tyrimą dėl Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros 2026 m. kovo 6 d. rašto, kuriuo buvo atsakyta į tris A. Drižiaus atskirus pareiškimus, pateiktus 2026 m. vasario 6 d., 2026 m. vasario 16 d. ir 2026 m. vasario 27 d. Iš teismui pateiktos IBPS esančios bylos medžiagos matyti, kad išanalizavus pareiškėjo 2026 m. balandžio 13 d pareiškime nurodytas aplinkybes vyresnioji specialistė G. Beržanskė 2026 m. balandžio 22 d. priėmė nutarimą atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą, vadovaudamasi BPK 3 straipsnio 1 dalies 1 punktu, konstatavusi, jog nebuvo padarytos nusikalstamos veikos, numatytos BK 228 straipsnio 1 dalyje, 229 straipsnyje, 300 straipsnio 1 dalyje. Prokurorė sutiko su 2026 m. balandžio 22 d. nutarime padaryta išvada ir pareiškėjo skundą dėl nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą atmetė. Apygardos teismas, išanalizavęs ikiteisminio tyrimo metu surinktus duomenis bei minėtą skundžiamą nutartį, neturi pagrindo nesutikti su apylinkės teismo pozicija, kad skundas dėl prokurorės 2026 m. gegužės 11 d. nutarimo buvo atmestas pagrįstai.

10. Pažymėtina, jog apygardos teismui pateiktame skunde yra keliamas klausimas dėl to, kad A. Drižiaus atskiri pareiškimai, pateikti 2026 m. vasario 6 d. (dėl teisėjo Valdo Petraičio veiksmų), 2026 m. vasario 16 d. (dėl teisėjos U. Gailiūnienės priimtos 2026 m. vasario 13 d. nutarties) ir 2026 m. vasario 27 d. (dėl teisėjos J. Šėlienės priimtos 2026 m. vasario 26 d. nutarties) buvo nepagrįstai pripažinti kartotiniais, tačiau skundą nagrinėjantis teismas neturi pagrindo sutikti su tokia pareiškėjo pozicija. Kaip teisingai nurodoma ir skundžiamoje nutartyje klausimas dėl pareiškimų pakartotinumo jau buvo išspręstas, t. y. dėl minėto Generalinės prokuratūros 2026 m. kovo 6 d. rašto pareiškėjas jau yra teikęs skundą ikiteisminio tyrimo teisėjui, o dėl jo sprendimo teikė skundą aukštesniajam teismui, tačiau rašto priėmimo teisėtumo ir pagrįstumo įstatymų pažeidimų teismai nenustatė.

11. Apygardos teismo įsitikinimu, skundžiamoje nutartyje yra motyvuotai atsakyta į pareiškėjo skunde išdėstytus argumentus, o būtent, kad generalinės prokuratūros 2026 m. kovo 6 d. raštu Nr. 17.2-666 pareiškėjas buvo pakartotinai informuotas, kad anksčiau nurodyti pareiškimai yra nenagrinėtini, kaip ir ankstesni analogiški pareiškimai, į kuriuos prokuratūra pateikė atsakymus, paaiškindama, jog kartotiniai prašymai ar skundai dėl tų pačių klausimų bei skundai dėl informacinio-aiškinamojo pobūdžio atsakymų taip pat bus paliekami nenagrinėti. Rašte buvo nurodyta, kad, vadovaujantis Asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos prokuratūroje tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2020 m. balandžio 17 d. įsakymu Nr. I-103 (2022 m. spalio 27 d. įsakymo Nr. I-313 redakcija), 56.1 papunkčio nuostatomis, šis informacinio-aiškinamojo pobūdžio atsakymas yra neskundžiamas, tačiau pareiškėjas, nesutikdamas su neskundžiamu 2026 m. kovo 6 d. raštu Nr. 17.2-666, vis tiek pateikė skundą Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjui. Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėja 2026 m. kovo 20 d. nutartimi pareiškėjo skundą atsisakė priimti, pažymėdama, kad pagal įstatymus gali būti skundžiami tik prokuroro atliekami proceso veiksmai ir procesiniai sprendimai – nutarimai, kuriuos prokuroras priima organizuodamas ikiteisminį tyrimą ir jam vadovaudamas, vykdydamas baudžiamojo proceso įstatyme numatytas funkcijas. Baudžiamojo proceso įstatymo nuostatos nenumato ikiteisminio tyrimo teisėjų kompetencijos nagrinėti asmenų skundus, kurie pateikiami dėl prokurorų informacinio – aiškinamojo pobūdžio

raštų, kuriais nėra priimamas baudžiamojo proceso įstatyme numatytas procesinis sprendimas. Vilniaus apygardos teismas 2026 m. balandžio 9 d. nutartimi skundo byloje Nr. 1S-107-873-26 pareiškėjo A. Drižiaus skundą dėl minėtos 2026 m. kovo 20 d. nutarties atmetė bei nurodė, kad ikiteisminio tyrimo teisėja buvo išsireikalavusi iš Generalinės prokuratūros duomenis ir dokumentus, susijusius su 2026 m. vasario 6 d. pareiškimo, 2026 m. vasario 16 d. skundo ir 2026 m. vasario 27 d. pareiškimo nagrinėjimu, todėl ginčijamą sprendimą priėmė tinkamai įsigilinusi į faktines aplinkybes. Todėl atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjo skunde nurodomas klausimas dėl pareiškimų pakartotinumo jau buvo išnagrinėtas, apygardos teismas neturi pagrindo dėl to plačiau pasisakyti. Be to, nagrinėjamu atveju pareiškėjo skunde nurodyti argumentai, jog jam nebuvo paaiškinta, kokios jo pareiškimuose nurodytos aplinkybės laikytos tapačiomis, neleidžia daryti priešingos išvados. Vien tai, kad apylinkės teismas atsakė į pareiškėjo skundo argumentus ne taip, kaip, pareiškėjo vertinimu, turėjo atsakyti, savaime negali būti vertinama kaip netinkamas skundo išnagrinėjimas.

12. Akcentuotina ir tai, kad 2026 m. kovo 6 d. raštas buvo priimtas vadovaujantis Asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos prokuratūroje tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2020 m. balandžio 17 d. įsakymu Nr. I-103 (2022 m. spalio 27 d. įsakymo Nr. I-313 redakcija), 4.3 punkto, 44.3 punkto, 56.1 punkto nuostatomis, todėl pareiškėjo versijos (prielaidos, subjektyvus įvykių vertinimas) dėl valstybės tarnautojų ir (ar) jiems prilygintų asmenų (prokurorų) galimai nusikalstamų veikų, numatytų BK 228 straipsnio 1 dalyje, 229 straipsnyje, 300 straipsnio 1 dalyje, padarymo negali būti pagrindas baudžiamajai atsakomybei kilti, kadangi ikiteisminis tyrimas gali būti pradėtas esant tik faktiniam pagrindui, t. y. objektyviems duomenims.

13. Taigi, esant anksčiau nurodytoms aplinkybėms darytina išvada, jog Vilniaus miesto apylinkės teismo 2026 m. gegužės 28 d. nutartis buvo priimta laikantis BPK nustatytos tvarkos bei reikalavimų, todėl pagrindo pareiškėjo skunde nurodytais motyvais naikinti skundžiamą nutartį, nėra.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 442 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 2 dalimi, teismas

n u t a r i a:

pareiškėjo Aurimo Drižiaus skundą atmesti ir palikti galioti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2026 m. gegužės 28 d. nutartį.

Nutartis įsigalioja nuo jos priėmimo dienos ir yra neskundžiama.

Teisėja Jurgita Kolyčienė